Ч. 235. Чернівці, четвер дня 24. жовтня (5. листопада) 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину" виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ
щодня кромі неділь і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адміністрация „Буковини" находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім" по 10 кр. від стрічки.

Нові ревеляциї.

В 227 числї „Буковини" умістили ми річ директора перемиской ґімназиї руской, яку він виголосив на зборах заснователїв „католицкого руско-народного Союза" у Львові. На сю річ помістило „Дѣло" неначе критику, в котрій виправдує посла Романчука, задля чого він і его товариш Телишевский відступили від „нової ери." Причиною відступленя була будь-то та обставина, що „правительство не додержало умови."

В справі сїй одержуємо нинї письмо, поясняюче квестию звороту пос. Романчука в „лїво." Поміщаємо се письмо з огляду на его вагу. Оно таке:

Хотяй всїм Русинам докладно були звісні обставини, посеред яких посли рускі народовцї, під проводом пос. Романчука в 1890 роцї вступили на нову дорогу політичну, і хотяй вся акция в тім на прямі навіть в подробицях була пояснена в брошурі „Справа руска в роках 1891—1894," то таки не зашкодило, що дир. Цеглиньский порушив еї на ново в письмі до „Дѣл-а" (з 10-го жовтня) та ѳю редакция „Буковини" письмо се перепечатала.

О нїякій акциї політичній на Руси не витворилось стілько хибних а при тім тенденцийних понять, скілько о т. зв. „новій ері." А чейже річ цїла була так проста, що еї і не політик міг легко зрозуміти. Корона мала дуже вірні реляциї о сумнім положеню Русинів галицких і буковиньских під конець 1890-их років. І з еї то почину вийшла цїла акция зближеня правительства центрального (кабінету ґр. Таффого) до руских послів-народовцїв сойму краєвого. До других двох сторонництв руских правительство не могло звернутись з огляду на їх змаганя національні і суспільні, що стояли в прямій суперечности з інтересами держави. Справа зближеня, о скілько знаємо, була предметом нарад на двох засїданях ради мінїстрів під проводом цїсаря. І там то з огляду на державні інтереси порішено вдоволити Русинів. Польскої інтриги не було при тім. Не снилось також нїкому розбивати послів руских соймових (вже тоді розбитих) нї Русинів (рівно-ж роздїлених на три сторонництва). В падолистї 1890 р. довершено потрібні формальности. Пос. Романчук проголосив звісну декларацию а правительство устами намістника зложило заяву, що оно піддержить на будуче всякі змаганя Русинів на поли культурнім і національнім, з чим було тїсно звязане і політичне значінє Русинів. Окремої умови з пунктациями не було, позаяк в конституцийній державі не все зависить від правительства. Нїхто не міг проте і ломити умову, як се пізнїйше голошено.

Ся пригадка повинна би вистати „Дѣл-у," котре заєдно ще проповідує, мов-то пос. Романчук задля недодержаня умови правительством мусів відступити від цїлої акциї. Але ми позволимо собі в розказї пійти крихту дальше, щоб річ цїлу пояснити всесторонно. Отсе факти, що всїм нам звісні. І так:

Акцию з правительством приняла галицка Русь з чувством мішаним. Народовцї попали в крайне одушевленє. Їх найщирійші бажаня, двигнути Русь на полях: національнім, політичнім і економічнім, мали тепер здїйснитись. Москвичі наші і радикали виступили проти сеї акциї, позаяк їх окремі надії не могли бути осущені. Народовцї звеличали пос. Романчука Моисеєм, що випровадив Русь з неволї кацапскої, засипали его адресами довіря, понесли на руках. Москвичі і радикали кинулись на него мокрим рядном, зааранжували в краю віча з протестами против „нової ери" а самого автора акциї окликали простим зрадником справи руской, сервілїстом, льокаєм, інкамерованим Русином і т. д. Др. Цеглиньский каже проте справедливо, що „той контакт з правительством Руси не міг нанести нїякої шкоди, противно, що він дав їй запоруку і обезпеку пропаґанди своїх ідей, народної орґанізациї в дусї тих ідей та пильнованя, щоби скріпитись та стати політичною силою."

Що-ж сталось дальше?

Русини почали тепер думати над тим, чого би їм домагатись для себе у правительства. Се зовсїм природна конечність. Дещо могло правительство зробити для Русинів в дорозї адмінїстративних розпоряджень, другого треба було домагати ся в соймі і радї державній. Щоби все нараз одержати, о тім не міг думати анї жаден

---

37)

Фріц Рандель.

Повість з норвеского

Хр. Вінтерґіельма.

(Дальше).

Гріх і смерть — не було у неї більше сумнїву — тяжили на тім чоловіцї, котрого она так дуже любить — нї, нї — котрого она так дуже любила. Він ошукував еї прецінь тепер в тій хвили, і він, котрого она так любила, був для неї поменшим. Жаріло їй в серцю, болїло еї, смертельно болїло, але се виганював его сьвітлий образ, що глубоко вирізав ся в еї серцю а на тім місци зарисовував ся другий, що еї наповнив жахом: такого чоловіка она полюбила! Яка она була блїда! Не плакала, сидїла цїлком тихо, шаль обтиснула тїснїйше на собі, отверті, витягі мешти виглядали зпід сукнї, тіло похилила на перед, руки зложені під шалем опирали ся на колїнах; виглядала ще делїкатнїйше як коли небудь, але була блїда і безкровна, майже як який страшний дух в тім ясним сьвітлї і вдивляла ся своїми великими темними очима понад пристань. Чайка колихала ся сюди і туди, пінисті хвилї блестїли; море клекотїло. Власне так колихали ся филї і блестїли і шуміли також тогди, коли сидїла там і снувала мрії про щасте; але они не знали ріжницї межи радостию і смутком, так само як і жите тут на земли, що безжурно перепливає понад нещасливі свої жертви; як не зможуть удержати ся в сьвітлї і радости, потапають они в смутку і пітьмі. Але Бог додасть їй сили, коли тілько сама не буде слабою! Хотїла боротись, знала, що буде мусїла довго терпіти, але наконець вийде побідоносно з борби. Бог пізнїйше їй просьвічене, так що не затоне в темноті.

Вдивляла ся ще завсїгди понад пристань. Властиво не було за чим дивити ся, але наче щось перло еї могучо, щоби ще раз побачити в тій ночи обманьства. Там на долинї в кутї він мусїв з'явитись, повертаючи від Кляри. Була там темнота, непроглядна темнота, заслонена високими скалами, але дальше в долї лежав в острій тїни беріг в сьвітлї місяця, майже білий від чисто виполоканого мореского піску.

„Чи се що поможе, як будеш тут довше сидїти?" сказав Николай.

Він думав над тим, чи не можна би повести борбу против Фріца в той спосіб, щоби не стала для неї така несподївана і нагла.

„Хочу видїти, коли він прийде" відповіла. Але ти не потребуєш чекати; я не лякаю ся чекати сама."

„Нї, я можу цїлком добре чекати." По хвилї додав: „Але припустім, що він тепер не находить ся у Кляри, або що він єсть там без жадної такої мысли, що могла би тебе діткнути?"

„Про те я вже також думала, але що прецінь було між ними давнїйше? Яка се страшна звязь межи ними, що може его примусити, виступити перед мої очи з ложею в серци? Бо він мусїв прецінь... Коли би не було се щось страшне, що его вяже з нею, тогди міг би був поступати зі мною отверто і чесно."

„Ну, все-ж таки не можна подумати, що все дало би ся може вияснити, може его оправдати або хоч виправдати. Не будь тілько за скорою в своїй постанові, щобись пізнїйше не жалувала."

„Чи думаєш, що я могла би бути жінкою такого чоловіка, що має на совісти кров невинного чоловіка? Чи ти сам не віриш в те?"

Николай мовчав. Минула година, минуло дві. Они балакали про сю справу з ріжних сторін і Николай дивував ся, що она говорила з таким спокоєм і з цїковито ясним поглядом на звязь всїх обставин сеї події.

Нагле піднесла ся скоро, притиснула руку до серця, що зачало скоро бити. Побачила его, як ішов. Він спішив вздовж берега до місця, де прибив човном, вскочив до човна, розтягнув вітрила і минуло заледви кілька хвилин, як поба-

політик руский, анї загал народу руского. Такої практики в Австриї не було. Народи сильнїйші від Русинів доходили до своїх прав лиш постепенно. І ось в тїй справі розходимо ся з понятєм дир. Цеглиньского, котрий послам руским робить в своїм письмі мов би заміт, що они „великий капітал розміняли на дрібну монету, на т. зв. концесиї.“

В р. 1891 „нова ера“ розвивалась досить правильно. Рускі посли заняли до правительства центрального становище прихильно вижидаюче, одержали від ґр. Таффого деякі запоруки, а пос. Романчук завірював в тім часї кождого, що се одинока розумна дорога полїтична, котра спасе Русь. Доперва в ґрудни 1891 р. появилась звісна брошурка пос. Телишевского, видана радикалом М. Павликом, в котрій Русини вичитали деякі сумнїви в хосенність „нової ери.“ Але брошурка та не зробила великого впливу нї на табор народовцїв нї на „Дѣло“ яко їх орґан, а клюб руский ради державної осудив сї яко плід нервового успособленя свого товариша полїтичного.

Зовсїм иньші обставини вплинули на зменчене довіря Русинів до „нової ери.“ А тими були з одного боку недостаток позитивної акциї клюбу руского в цїли розширеня прав національних народу руского з другого боку велика пасивність ґр. Таффого і правительства краєвого. Єсли Русини галицкі в тім часї, т. є. до половини 1892 мало одержали, то сталось се головно длятого, що голова клюбу руского ждав на „концесиї“ майже з заложеними руками, а до того, занедужавши тяжко, не міг розвинути потрібної енерґії в домаганю чи то о зміну системи чи на поли розширеня прав для народу руского. О ті послїдні дбав під той час виключно і то на свою руку лиш пос. Барвіньский.

В 1892 роцї належить занотувати ось які факти. Передовсїм то, що правительство обмежалось ще заєдно на пусті приреченя. Деякі урядники-Русини мали вернути з Мазурщини на Русь. На письма сторін руских могли але не мусїли власти полїтичні відписувати руским письмом. На старостівах обіцяно умістити написи рускі. На катедру історії Руси глядано дуже дов..о кандидата. Катедра права цивільного стояла пусто. Директором семінариї учительскої в Самборі іменовано проф. Керекіярта. Правительство прирекло відкрити паралельки рускі при ґімназиї коломийскій, але зволїкало і сю справу. Се і в друге вплинуло на загал Русинів дуже некористно, тим більше, що посли рускі не подавали до відомости загалу дїйсних причин всїх тих неудач. В слїд за тим і сталось, що Русини, зібравшись в цьвітни 1892 р. на збори довірочні, втратили вже частину віри в успішність „нової ери,“ що відтак в падолистї і ґрудни пос. Романчук при буджетовій розправі висказав ґр. Таффому невдоволенє і що збори „Народної Ради“ (рівно-ж в ґрудни 1892 р.) по справозданю проголошенім на тих зборах пос. Романчуком, рішили зірвати всякий контакт з правительством і вести опозицию.

Як п. Романчук заявив ґр. Таффому свою зміну фронту, о тім знаю з жерела достовірного, бо від мужа державного, перед котрим пок. ґр. Таффе розкрив цїлу розмову свою тодїшну з рускими депутатами. Ґр. Таффе спитав:

— Ви знаєте пос. Романчука?

— Знаю. Се голова руского клюбу.

— А чим він є?

— Професором ґімназияльним.

— Я й догадував ся. Отже сей пан Романчук був у мене вчера на авдієнциї з другим послом руским і предложив менї меморандум, в котрім находжу 28 постулятів. Я переглянув се меморандум і сказав: „Се споре число, 28 точок. Тут домагаєтесь навіть іменованя руского мінїстра. Чи не буде сего за богато нараз? Може би ви могли менї указати на ті точки, котрі суть наглїйші і лекші до виконаня?“ На мій заміт — сказав ґр. Таффе — підняв ся пос. Романчук з крісла і заявив менї таке: „Єсли правительство не може вдоволити нашим бажаням, то мусимо заявити, що ми не в силї дальше піддержувати его.“

— Щож ви сказали на таке dictum acerbum? — спитав муж державний.

— „So muss ich leider auf diese Unterstützung verzichten,“ от що сказав я. Ми розпращали ся. А скілько членів числить клюб руский? — спитав дальше ґр. Таффе.

— Сїмох.

— То щось таке, як тих сїмох швабів? — замітив з усьміхом. — А чи случайно не вважає сей пан себе чимсь більшим, нїж є (дословно: Leidet der Mensch zufällig nicht an Grössenwahn?). Як би він мав за собою хоч 30 послів, ну, то тогдї ґр. Таффе прийшов би сам до него та сказав: пане Романчук, піддержуйте мене!

Чи такий був перебіг авдієнциї обох наших послів у ґр. Таффого, най би найлучше они самі росказали. Але так виразив ся ґр. Таффе о тім фактї, з котрого виходить, що пос. Романчук або не зрозумів тодї всеї ситуациї, ставляючи цїлу свою полїтику на одну карту, або що він хотїв зірвати всякий контакт з правительством, домагаючись полагоди постулятів руских з такою наглостию, одним почерком пера.

Від сего часу, признаємо, пішов пос. Романчук вже консеквентно. Зірвавши з правительством рішучо, дав він небавом наклонитись молодо-Чехам до антікоалициї славяньскої, трудив ся відтак над „примиренєм партий,“ проголосив в Бібрцї „полїтику принципіяльну,“ погребав відтак в соймі враз з Антоневичем і Королем „нову еру“ власними руками, і жиє в тім пересьвідченю, що опозициею дійде до того, що не повелось єму зробити постепенно через „нову еру.“ Консеквентно мусїв пос. Романчук прилягти нинї до всїх елементів опозицийних в краю без ріжницї на народність і пересьвідченя социяльні. Під сим прапором переводив він в союзї з кацапами послїднї вибори до сойму, під окликом: опозиция намірив станути до виборів до ради державної.

чили білі вітрила, що пересунулись поперед них через затоку.

„Ходи!“ сказала она „вертаймо до дому.“ Думала про те, що радше бачила би его умершою, нїж мала дізнати того всього.

Николай поглянув на годинник. Було пів до третьої. Фріц мусїв бути більше, як дві години у Кляри.

XXVIII.

В ночи не спала Авґуста і не плакала також; оно може прийде пізнїйше. Она ще раз викликала цїлу минувшину перед свою душу, але образ вийшов короткий і ясний. Що занимало єї цїлий ум, се були заміри на будучність.

„Чи ти оповідала про се матери?“ питав ся Николай, коли прийшла на другий день до снїданя.

„Так есть і она згодила ся зі мною.“ Було щось дивне в єї голосї, що звичайно звучав так сьвіжо і повно; вправдї не стратив звуку, але став мов би сухий. Потому попросила брата виконати нинї те, що она постановила, а мати дала на те своє призволенє. Він має насамперед, як прибуде до міста, піти до Германа Родого і сказати єму, що она принимає его осьвідчини; она оповіла, що він просив єї вчера о руку.

„Але-ж ти не любиш его, Ґусто!“

„Нї — я не буду нїколи любити кого небудь — нїколи. Але можу зробити его щасливим, а коли се має статись, нехай сей час стане ся. Мати годить ся в тім зі мною.“

„Чи не послухаєш перше вияснення?“

„Він нїколи не буде в силї вияснити менї, як я зможу назад те осягнути, що я стратила нинїшної ночи.“

Николай видїв, що се не вибух пристрасти, але зріла, скінчена постанова і не робив більше жадних замітів, тільки прирік всьо так виконати, як она єму поручила.

Перед полуднем пішов він до Фріца і повідомив его з короткости, майже сухо і урядово, о всїм, що відкрили про него і які висновки вивели з того так що-до теперішної ситуациї, як і що-до минувшости.

Фріц сейчас змінив ся на лици, коли почув, о що йде. І він остав ся і дальше блїдим, тільки слухав і мовчав.

Єму стало ясно, що тут було поєднанє вже не можливе а супротив того брата, що все тільки дїлав супротив него і що тепер певно з утїхою звістив єму сей нещасливий конець, навіть не хотїв пробувати оправдуватись хотяй би в тих точках, де виведено несправедливі висновки. Се-ж не могло помогти нїчого.

„Чи маєте менї ще що більше оповістити?“ запитав, коли Николай задержав ся і не робив ще міни до відходу.

„Так, маю вас оповістити, що Авґуста заручила ся з Германом Родим.“

По лици Фріца перелетїв враз недовірчивого сумнїву, як би хотїв сказати: „Се очевидно лож, щоби мене стримати видїтись з нею і дати їй вияснене.“

„Виджу з вашого лиця, що не вірите менї,“ сказав Николай спокійно. „Прошу!“ І він подав єму білет без адреси; на нїм стояло: „Я заручена з Германом Роде. Авґуста Гольстівна.“

Фріц не розумів, яку се все мало звязь, але мовчав і віддав білет.

„Може би се викликало здивованє, коли би ви нагле зникли цїлком з нашого дому,“ сказав Николай, підносячи ся. „За чотирнайцять днів відбудуть ся у нас на селї заручини і до вас прийде запрошенє на них. Скорше не надїєм ся видїти вас. Авґуста не жадає собі перед тим вас принимати.“

„Я також і не думав про те анї хвильки, щоби робити який небудь крок в тїй справі — знаю, що се було би зовсїм безхосенне. Але скажіть їй — та нї, не кажіть їй нїчого. Однак вам скажу, хотяй ви правдоподібно подумаєте, що се брехлива фраза, скажу вам, що я нїколи не любив другої і що я єї ще тепер люблю, як любить мужчина, котрий вірить що одна любов на сьвітї надає житю вартости.“

Николай усьміхнув ся; він справдї уважав се пустою фразою.

Фріц опустив своє мешканє скоро по відходї Николая. Він хотїв піти ген далеко з міского заколоту, не хотїв стрітитись з жадними знакомими лицями; для него було досить, заниматись самим собою в такій годинї, як отся. Може була се якась гордість, що піддержувала его підчас бесїди з Николаєм; тепер він упав на дусї. Ішов на пів оголомшений наперед, ішов не зва-

В радї державній займає він нинї становиско „дикого“ посла. За коалїциї придержував ся поли молодо-Чехів. Нинї змарнїли вже всякі надії на яку-небудь антикоалїцию славяньску, молодо-Чехи йдуть иньшою дорогою, шукають „контакту“ з правительством, нинї лишилось пос. Романчукови не богато союзників в радї державній крім Вашатого, Пернерсдорфера і Люеґера. Чи однакож ті панове спасуть Русь? — се питанє повинен собі поставити загал Русинів!

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 4-го жовтня 1896.

Еміґрация на Буковинї. Від д-ра І. Олеськова одержало Дѣло таке письмо: Висланники аґентів з Гамбурґа, бушуючі по Буковинї, розбудили там сильну горячку еміґрацийну Богато також подїлав анонс „До Канади“ в американьскій ґазетї „Свобода“, котрий якось дійшов до відомости селян. По прочитаню анонсу сейчас вислали селяни письма до Івана Глови, предсїдателя „Союза“ в Ексцельзіорі в Пенсильвенії, підписаного на анонсї, але дістали звідтам поясненє, що їх заохота до еміґрациї до Канади відносить ся тілько до робітників Русинів, працюючих в Пенсильвенії. О. Ардан, відписуючи Буковинцям в імени „Союза,“ порадив людям звернути ся по інформациї до мене. В наслїдок того приїхали вчера до мене три висланники з Буковини. Привезли із собою аркуш зі списом охотників до еміґрациї. Було на сїм аркуши порядно списаних 138 родин. Се із одного чи з двох сїл. На мої допити показало ся, що они майже всї круглі бідаки і по спродажи свого маєтку не можуть мати 100 до 300 левів; що у них вже тепер передновок; що зарібку по 15—18 кр. на день годї запопасти; що їх дїдичі та богачі визискують, кажучи собі відрабляти панщину по 9 день від морґа даного в управу за третю шульку кукурузи — і т. д. Я мав від року досить нагоди привикнути до того образу крайної нужди хлопскої. Із всїх сторін Галичини тот сам голос роспуки. Селяни зчаста кажуть: „Від нас би цїле село пішло, як би був який спосіб на то.“ А про те за кождою новою нагодою дерне чоловіка коло серця. Став я буковиньским селянам пояснити річ, але в міру як їм ставало ясно, що они їхати в жаден спосіб не можуть, мутнїли їх очи і малювала ся на лицях роспука. Найстаршому з них набігли очи слезами: „Тож бути не може, щоби бідний так мусів гибнути! Ми напишемо або таки поїдемо до Відня — най нас або розстрїляють або вивішають або нехай нас вишлють там, де ..ас потребують.“ — Даремні ваші надії — кажу я їм — нїгде вас не потребують. Не допускайте собі такого до голови, бо іно дурно ще більше втратите ся. — На тім ми розпращали ся. — Оногди виїхала партия з кількадесяти буковиньских родин буцїм то до Канади, а в дійстности Бог вість куди. — *Др. Олеськів.*

До нашої редакциї приходили також селяни, охочі до еміґрациї, по пораду. З розмови з ними ми зміркували, що еміґрацийний рух ширить ся головно на граници Галичини і Буковини. До Канади хотять вибирати ся люди неписьменні, неповоротні в сьвітї, і з такою малою сумою гроший, що ледви на дорогу стала би їм. А є охочі і такі, що мають досить значний маєток, над котрим як би хотїли попрацювати дома, то могли би зовсїм незле жити. Треба тямити, що не лише біда гонить людий за море; є й такі, що хотїли би наживи і лежаного хлїба. Всїм же їм просто годї витолкувати, що „опиханого“ нїгде не найдуть, що на зиму жаден розумний рільник не вибирає ся до Канади, що без гроша і там нїчого не вдїють, що без науки і проворности і там не дадуть собі ради; — селяни того слухають, махають головами, але очивидно не вірять. Лише з селянами з декотрих більше осьвічених сїл можна було на розум поговорити і ті покинули гадку еміґрувати. Иньші хочуть перше зміритн, а потім певно будуть вірити, що ми радили їм щиро.

Віденьска ґазета Presse, котру звали „старою“, перестала виходити, від 1 с. м. натомість Reichswehr переняла всїх передплатників Преси. Presse виходила 49 лїт.

Коли буде на сьвітї найгірше? Анґлїйский ґеоґраф Равенстайн обчислив, що земля не буде могла вижнвити більше, як 6000 мілїонів людий. А тілько людий буде на земли за 284 роки, бо що десять лїт в Европі прибуває на сто людий 8·7 більще, в Азиї 6, в Африцї 10, в Австралії 30, в Америцї північній 22, а полудневій 15. Таким чином земля за три сотки лїт скаже людям „Робіть собі, що хочете! Я вас виживити не можу“. Щасте, що ми того часу не дочекаємо.

Під тягаром роботи позбавив себе житя старший поручник 19 полку краєвої оборони у Львові, Михайло Краюца. Був він сином селянина з Буковини, а зятем о. протоерея Д. Гакмана з Низшого Викова. Покійний провадив всї рахунки 19 полку краєвої оборони сам один і мав тілько роботи, що не міг всего полагодити. Від рана до пізної ночи працював в канцеляриї, щоби сповнити свій тяжк обовязком, і бувало на обід навіть не ходив, лише казав собі приносити до канцеляриї. Кілька разів просив о назначенє єму другого офіцира до помочи, але его не послухали. Житє в такій тяжкій службі довело его до розстрою нервів і до самоубійства. Він застрілив ся, полишивши молоду вдову і малу дитину. В цїлім офіцирскім корпусї львівского ґарнїзону викликала та смерть глубоке вражінє, а що покійний очивидно в розстрою нервів наложив на себе руку, то єму церков не могла відмовити остатної прислуги і его похоронено при участи войскового сьвященика о. Ник. Димитрієвича і о. єромонаха Ом. Воробкевича.

По американьски. Як звістно, веде ся тепер в Сполучених Державах Америки північної завзята аґітация за двома кандидатами на президента: Браєном і Мек Кінлеєм. Браєн єсть приклонником системи срібної монети, Мек Кінлей золотої. Тому то всюди, по містах, в селах, зелїзничих ваґонах і т. д. ведуть ся розговори і суперечки на тему, яка має бути монета в Сполучених Державах, срібна чи золота. Отже тота справа послужила сими днями двом злодїям до обрабованя подорожних, а було то так: На малій стациї Вайлер, над рікою Міссурі всїло до сальонового ваґона двох панів і займили два послїдні порожні місця. Коли кондуктор вийшов, розпочала ся між новими подорожними суперечка, котра звертала на себе увагу прочих осіб в ваґонї. Нагле станув на серединї оден зі спорячих і обернув ся до присутних з просьбою, щоби они рішили спір. „Я кажу — говорив незнакомий — що всї присутні тут панове приклонники золота, а мій товариш вмавляє в мене, що ви стоїте за срібною валютою. Отже прошу тих панів, котрі одної думки зі мною, щоби піднесли праву руку до гори“. В одній хвили всї присутні вдоволили просьбі незнакомого. „Тоті-ж панове, котрі гадають — говорив дальше — що Мек Кінлей буде призидентом, нехай піднесуть лїву руку до гори“. А коли всї піднесли і лїву руку, виймив нагле той незнакомий два револьвери і так дальше говорив: „Хто тепер рушить ся з місця, упаде сейчас трупом. Мій полїтичний приятель буде в тій хвили відберати готівку і инші вартістні предмети, які при вас найде. Отже до дїла, Джоне, бо надійде кондуктор“. За дві мінути зрабували оба ті подорожні около 5000 долярів, зіскочили з ваґона і заки обрабовані прийшли до себе від страху, щезли в густім лїсї.

Спадщина дивачки. В однім домі при Шкільній улици в Празї мешкала від довгих лїт спокійно і здалека від людий вдова по краєвім інспекторі шкіл Мария Приступіль. З нею мешкала лише еї служниця, один пес і девять котів. Она займала цїлий дім з виїмкою одного склепику, де був бляхар, але й той був в склепі лише за дня, бо мешкає де инде, так що в ночи не було в цїлій камениці нїкого крім тих двох старих женщин. Перед килькома днями умерла вдова, в 82-ім роцї житя, зі старости. Комісия, котра по еї смерти прийшла до мешканя, аби списати спадщину, застала цїлий дім в найбільшім неладї. Всюди було повно бруду і сьмітя, а воздух просто убийчий. В ліжку небіжки крім різних річий найдено кілька щадничих книжочок на кілька тисячів зр. і 10.000 штук мідяних крейцарів. Пес і коти мусїли розлучити ся з своїм рідним місцем і їх віддано до лупія.

Чи женщинам вільно курити на улици? Таке питанє має сими днями розвязати суд в Берлинї. Як звідтам доносять, переходило улицею двох полїцийних урядників і стрїтило дві панї, з котрих одна курила циґаро. Курячу зачепив один з урядників, записав собі назвиска обох дам і сказав, що зробить против них донесенє до полїциї, бо куренєм обиджують публичну моральність.

Прикра сцена відбула ся вчера пополудни на черновецкім ринку перед маґістратом. На параднім каравани везли покійну К. Тішінґерову, коли нараз караван завадив о шини трамваю і зломила ся вісь. Караван перевернув ся, трумна вилетїла і розбила ся, так що труп випав також. Можна собі представити, якого страху наробило се поміж зібраною публикою, коли побачили трупа. Як могли, так собі караванярі порадили і занесли трумну до костела, а тимчасом спроваджено другий караван.

В ставі Теодора Столярчука в Кучурові великім втопив ся пяниця Стефан Мельничук.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 4-го листопада 1896 року.

Відень. Завтра відбуде ся ту весїлє в цїсарскій родинї. Князь Йосиф Орлеаньский звінчає ся з архикняжною Мариєю Доротою. Нинї в полудне в присутности цїсарскої родини, мінїстрів і державного нотаря в цїсарскім замку відбула ся ренунцияция архикняжни, значить она зрекла ся своїх прав до корони, зложила відповідну присягу і підписала дотичний акт.

Відень. Мінїстер просьвіти надав опорожнену посаду при низшій ґімназиї в Чернівцях Оттонови Маєрови, професорови з промисловоїшколи в Чернівцях.

В радї державній радили вчера над пильним внесенєм Барайтера, щоби видати закон для оборони свободи виборів. Заступник правительства Краль відповів в тій справі, що мінїстерство справедливости хоче в реформі цїлого карного закона дати місце і уступови про

жаючи, де находить ся. Тілько глухе чувство величи его нещастя ворушило ся у него, доки поволи не зачав думати, пригадувати собі і передвиджувати наперед.

Всьо повалило ся довкола него і як по землетрясеню він стояв посеред руїн з боязним почутєм, що не чує нїгде твердого ґрунту під ногами. Він проклинав слїпий припадок, що заступив єму дорогу.

Що він пережив був, було тілько половичне, доки не прийшла ся любов з своєю могучою красотою і він чув, що без неї стане жите менче як половина житя. Перше міг він в надії глядїти наперед, тепер тілько міг оглядатись назад на невідшкодовану страту, на розбите щасте.

З кождим днем, що переходив, ставало ему чим раз неяснїйше, що він має тепер починати. Знова вертатись в публичну борбу було ему противне, се не давало ему вже жадного особистого задоволеня. Він думав, щоби тілько найти який новий викрут, якийсь час про новелїстичний плян, але ему не давало би жадної утїхи викінчувати его, а хоч кому иньшому він і поміг би, то ему самому він не поміг би нїчого. Все те було в відношеню до него самого — нїчо. А він стояв посеред тої нищети, не знаючи, що має сам з собою зробити. Так, він міг зробити, що Аазум зробив, але тогди додумали би ся звязи, а він не хотїв би справити їм задоволеня, щоби поглядали з наругою на его заведені надії.

В тім одержав запросини від Гольстів.

(Дальше буде).

вибори. Не радив видавати якийсь окремий закон. Внесене відіслано до комісиї правничої.

Новий Йорк. Доси має Мак Кінлей запевнених 271 голосів на президента Сполучених держав, значить 47 більше, як потрібно; за Браєном заявило ся 37.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані		Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівців									**з Чернівців**								
З Відня, Кракова, Львова, Станїслава, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$			До Снятина, Коломиї, Станїслава, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$			До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$	До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.